

Kalastusneuvos Eija Kirjavainen, luonnonvaraosasto

Eduskunta, maa- ja metsätalousvaliokunta 9.12.2020

LISÄSELVITYS SAIMAANNORPPA JA KALASTUS –TYÖRYHMÄN TYÖN TILANTEESTA

Maa- ja metsätalousministeriö on antanut 25.9.2020 maa- ja metsätalousvaliokunnalle asiantuntijalausunnon kansalaisaloitteessa verkkokalastuksen kieltämiseksi saimaannorpan levinneisyysalueella. Lausunnossa maa- ja metsätalousministeriö tuo esille, että uusia kalastusrajoituksia saimaannorpan suojelemiseksi sivusaaliskuoilleisuudelta valmistellaan ministeriön nimittämässä laajapohjaisessa työryhmässä. Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt saada lisätietoja työryhmän työn etenemisestä.

Kalastusrajoitusten uudistamistyö työryhmässä

Maa- ja metsätalousministeriö nimesi lokakuussa 2019 laajapohjaisen työryhmän pohjustamaan saimaannorpan suojelemiseksi tarvittavien vuonna 2021 voimaan tulevien kalastussääntöjen valmistelua. Työryhmän tehtäväksi annettiin arvioida saimaannorpan suojelemiseksi asetettujen kalastuksenrajoittamistoimenpiteiden riittävyyttä ja vaikutuksia sekä laatia ehdotuksia kalastusrajoitusten kehittämiseksi. Työryhmän toimeksiantona oli myös selvittää ja esittää lisäksi muita toimenpiteitä, joilla saimaannorpan sivusaaliskuoilleisuutta kalanpyydyksiin voidaan vähentää.

Työryhmän tulisi asettamiskirjeen mukaisesti luovuttaa esityksensä maa- ja metsätalousministeriölle 11.12.2020 mennessä. Työryhmän työ on hiukan aikataulusta jäljessä. Työryhmän jäsenet ovat saaneet raporttiluonnoksen kommentoitavaksi maanantaina 7.12 ja viikolla 51-52 on tarkoitus pitää työryhmän viimeinen kokous. Tämän jälkeen raportti taitetaan ja viimeistellään teknisesti PDF-julkaisuksi valtioneuvoston kanslian toimesta. Luovutus- ja julkistusajankohta on riippuvainen viimeistelyyn tarvittavasta ajasta.

Maa- ja metsätalousministeriö laatii työryhmän ehdotuksia hyväksi käyttäen ehdotuksen kalastuslain 59 §:n mukaiseksi valtioneuvoston asetukseksi uusiksi kalastusrajoituksiksi saimaannorpan suojelemiseksi. Asetusluonnos on tarkoitus laittaa lausunnolle ensi vuoden alkupuolella. Lisäksi ELY-keskus laatii kalastuslain 60 §:n mukaisen sopimusehdotuksen, jota se tarjoaa uuden kalastusrajoitusalueen osakaskunnille ja muille vesialueen omistajille.

Verkkokalastus ja työryhmä

Riimuverkkojen ja muiden vahvalankaisten verkkojen käyttökiellon jatko on ryhmässä selvästi kannatettua. Sen sijaan muut mielipiteet verkkokalastuksesta ovat työryhmässä vahvasti jakautuneet. Kevään ja alkukesän verkkokalastuskiellon mahdollinen jatkaminen heinäkuulle jakaa eniten työryhmän mielipiteitä. Myös muikkuverkkokalastuksen salliminen edellisen asetuskauden tapaan kevään ja alkukesän verkkokalastuskiellon aikana jakaa mielipiteitä.

Työryhmässä on sovittu, että se ei tee esitystä heinäkuun osalta. Sen sijaan on päädytty tekemään heinäkuusta vaikutusarviointi, joka liitetään raporttiin. Tällä menettelyllä varmistetaan ryhmän toimintaedellytykset muiden asiakokonaisuuksien osalta. Vaikutusarvioinnissa heinäkuun verkkokalastuskieltoa on tarkasteltu ympäristö-, talous- ja yhteiskunnallisten vaikutusten avulla sekä vaikutuksilla viranomaisten toimintaan. Kalastusvaikutukset on sisällytetty pääasiassa talousvaikutuksiin.

Työryhmältä tulee näillä näkyminen noin 35 toimenpide-esitystä. Toimenpide-esitykset koskevat kalastusrajoituksia, tiedotusta ja viestintää, valvontaa, korvauksia sekä tutkimus-, kehitys- ja selvityshankkeita. Yksi merkittävämistä esityksistä tulee olemaan ehdotus kalastusrajoitusalueeksi. Kalastusrajoitusalue-esitys tulee olemaan nykyistä aluetta laajempi.

Työryhmän raporttiin sisällytetään kalastuksen ja suojelun yhteensovittamista kuvaavat infograafit (liitteenä). Ne ovat vielä luonnosvaiheessa.

Työryhmän keskustelukierros ja tiedustelu

Työryhmän toimeksiannosta maa- ja metsätalousministeriö ja Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan sekä Etelä-Karjalan maakuntien liitot järjestivät alueellisten keskustelutilaisuuksien kierroksen, jossa viidellä paikkakunnalla kuultiin vaki- ja loma-asukkaiden näkemyksiä ja kokemuksia saimaannorpan suojelemiseksi tehdyistä kalastusrajoituksista sekä kartoitettiin niiden kehittämisehdotuksia. Tilaisuuksissa käytettiin menetelmänä Erätauko-dialogia ja ne järjestettiin viidellä paikkakunnalla: Rääkkylä, Rantasalmi, Puumala, Taipalsaari ja Punkaharju ajanjaksolla 25.8.-3.9.2020. Tilaisuuksiin osallistui kaiken kaikkiaan lähes 200 keskustelijaa. Tilaisuuksien keskusteluissa esille nousseista asioista laadittiin yhteenveto, joka on nähtävissä verkko-osoitteessa:

<https://mmm.fi/documents/1410837/1516655/Yhteenvetoraportti.+Saimaannorppa+ja+kalastus+-kiertueen+keskustelut.pdf/8fc4628f-ef79-3f4f-1130-c8277be5ee75/Yhteenvetoraportti.+Saimaannorppa+ja+kalastus+-kiertueen+keskustelut.pdf?t=1604581558309>

Lisäksi Etelä-Savon maakuntaliitto teki työryhmän toimeksiannosta avoimen verkkotiedustelun saimaannorpan suojelemiseksi tarvittavista kalastusrajoituksista ja niihin liittyvistä mielipiteistä. Tiedote verkkotiedustelun tuloksista löytyy verkko-osoitteesta:

https://www.ely-keskus.fi/-/saimaannorpan-suojelemiseksi-asetetut-kalastusrajoitukset-hyv-c3-a4ksyt-c3-a4-c3-a4n-laajasti-etel-c3-a4-savo-pohjois-savo-?inheritRedirect=true&redirect=%2Fsearch%3Fcom_liferay_portal_search_web_search_bar_portlet_SearchBarPortlet_INSTANCE_elySearch_formDate%3D1607353674852%26com_liferay_portal_search_web_search_bar_portlet_SearchBarPortlet_INSTANCE_elySearch_emptySearchEnabled%3Dfalse%26q%3Dsaimaannorppa%26com_liferay_portal_search_web_search_bar_portlet_SearchBarPortlet_INSTANCE_elySearch_scope%3D